

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta eșe de 2 ori: Joi și Duminică, Foli, cându concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 gaibini mon. sunatória.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. și r., și pe la DD. corepondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 98.

Brasiovu 4 Ianuariu 23 Decembre

1873/4.

Brasiovu 30 Decembre v. 1873.

Publicamu mai la vale cu multa bucuria frumosulu exemplu de lupta infratita politica a confratiloru Clusiani in adunarea municipale.

In adeveru, unde predomnesce spiritulu și ratiunea preste ambitiuni, preste foculu pasiuniloru, — ad. preste pornirile animalitatii nostre, acolo cointielegerea in interesulu comunu nu da de scopuli, acolo templ'a concordiei e anim'a ferita de patlme a fia-caruia; numai intre sclavii patimeloru sensuali nu se póte restabili cointielegere in cause comune. Ce frumosu exemplu de maturitate politica vedemu in concordia fratiloru Clusiani și Solnocani, etc. cu atata flegma aprinsa de foculu nationale lupta ei in caus'a comuna fora ura, fora certe și fora deosebire confessionale. Se facemu asemene deodata preste totu, și vomu impune; ér' cu desbinari și ure personali și confessionali damu dovada, ca nu ne scimu infrená pornirile, ca suntemu in totala lipsa de cultur'a animii și de simtiu pentru santiani'a interesseloru comune nationali; ma e documentulu celu mai invederatu de stupiditatea cea mai dejositoria, ca-ce nu vedu, ca prin ura și certe personali și confessionali —și taia créug'a fericirei proprie de sub petióre și servescu dusmaniloru de machina destruitoaria de binele romanului. A sositu inse tempulu și e la usia, candu se voru intempiná cu petri de catra mani'a poporului toti fauritorii de certe personali și confessionali, chiaru de catra confessionalii proprii. — Cei, cari se indoiescu de acésta se vina, se cetésca din pulpitolu nostru apelele și ultimatele ce amenintia pe slabii, pe pornitii resfletitori. Onóre inse fratiloru, cari premergu cu exemplulu bune in voiri fratiesci, prin care si au castigatu respectu și inaintea antagoniloru. Vomu cumpani faptele, vomu incetá si a judecá din pre-puse, ceea ce disgusta pre multi barbati ai fapteloru; ér' pe cei, cari nu —și baga limb'a in gura, aruncandu cu tina in barbati carunti in lupt'a nationale, se nu i crestamu, ci se ne fia mila de crud'a și prejuvenilea loru attitudine, opunendule fapte fraseloru seci, pre cari le ducu la tergu numai spre a se ostenta. Abnegarea de sene și de interesele particulari in favórea causei comune, acést'a e unu ba samu, care va vindeca cu timpu tóte rauale comune. — Anulu viitoriu se ne fia anulu bune in voiri generali cu cea mai generósa abnegare de sene; in acésta se ne cautamu tóta ambitiunea și vomu fi vii. —

— Mai susu in Bud'a-Pest'a au apucatu a se simti frigiditate de bancnote Kossuthiane. „Pester L.“ intréba, nu cumva statulu maghiaru vre pentru operatiunile finantiarie se emitta vro 60 mil. bancnote cá in 1848? Finantiele suntu ocuparea dilei. —

In 28 sub presidiulu Maiest. Sale se si tienú consiliu min. compusu din membrii ambeloru ministerie din Vien'a și Pest'a, și comandantulu armatei croate maresialulu br. Mollinary. Obiecte au fostu totu militari, incortelarea armatei, pensiuni, cauza f. granitari, ad. bugetulu ostasescu; in-voirea se va face dupa pertractari deosebite pe la ambele ministeria. —

— In Romani'a se primi proiectulu recrutarii de 19 mii fetiori pe an. 1874 și inca cu 70, in-contra numai la 10 voturi. Se creaza si o scóla de artificieri, destinata a respandí cunoscintele necesarie pentru fabricatiunea munitiuniloru și arti-

ficaloru de totufeliulu, sub directiune separata a serviciulu pirotechniei, de sene statatoria.

Cu rescriptu din 16 Dec. v. 1873 este chiamatu la ministeriulu agriculturii, comericiulu și lucrariloru publice in Romani'a D. Georgiu Gr. Cantacuzino, ér' D. N. Cretulescu, fostu ministru la portfoiulu acesta, fú denumitu și si primi sarcin'a de reprezentante alu Romani'e la cabinetulu de Berlinu. Pentru Itali'a se fia denumitu aginte alu Romani'e la Rom'a D. C. Exarcu in loculu d. P. Carpu demissionatu.

Serbi'a premerge cu exemplu in obiectulu de a trage la respundere pe ministri inculpati. Scupcin'a séu adunarea nationale a decisu in 25 Dec. a. c. se se dè in judecata fostulu ministru de resbelu Delimarcovicz, spre care scopu a si alesu una comisiune de 9 membri. Astufeliu da exemplu o Serbia mica, ca responsabilitatea ministeriale in statu trebue se fia realitate, nu vorba góla. Alta fapta frumósa e, ca batai'a trupésca la ostire s'a cassatu prin decretu Domnescu.

— In Franci'a condamnarea lui Bazaine catraní pe monarchisti, incatu ei pretendu, ca si barbati republicani Jules Favre, Gambetta se se traga la tribunalulu martiale, ér' facia cu relatiunile externe Mac-Mahon presied. republicei primi pe Cav. Nigra cá reprezentante alu Italiei, cu tóta simpatia, semnu, ca nu mai domiaa incordari intre aceste sorori.

S. S. Pontificele romanu in allocutiunea sa de Nascerea Domnului ér' atacá Germani'a și Elveti'a, cá persecutorie relegionarie, ma si pe regim. italianu. In consistoriu denumí cardinali din Liszabon, Parisu, Cambrai și pe Simon din Strigoniu, cum si pe nuncii Chigi și Falcinelli etc. ér' pe episc. Olteanu de ep. in Ungari'a, unde nemuritoriulu episc. Vulcanu inaltia odinóra romanismulu, ce rechiamu asemene fapte! —

— In Ispani'a bellulu civile dura; gen. republicei Moriones fú silitu de carlisti la retragere, ceea ce incuragiá pe ultramontani. Cartagen'a inca se totu bombardéza, insurgentii inse suntu cerbicosi și nu voru a se preda.

Germani'a mai facú unu pasu la centralizare. Imperatulu dede unu rescriptu, prin care ordinéza, cá legislatiunea civile se se exerciteze prin parlamentulu imperiulu germanu. Óre pana unde lu concepe Wilhelm?

Brasiovu, 31 Decembre n. Program'a nolui diariu germanu, despre care amu atinsu in unulu din n-rii trecuti, sta de inaintea nóstra. Elu este fundatu pe actii, séu asia numite parti de capitalu, adunatu prin subscriptiuni dela poporulu sasescu și dela alti germani, in suma precumu se spune, de 20 mii fiorini, din care se se depuna cautiune si se se copere deficitulu care ar' poté se resulte in anulu de antai. Diariulu va est in Sibiiu de siese ori pe septemana. Propri'a sa programa declarata pe facia, este cea nationale sasésca dela Medeasiu stabilita definitivu in anulu 1872 aprópe cu voturi unanime. Déra executarea programei va avé inaintea ochiloru nu numai pe poporulu sasescu din marele principatu alu Transilvaniei, ci pe intrég'a parte a natiunei germane, cata se afla in tierile corónei Santului Stefanu, in numeru de dóue milliône concetatiáni. Asia déra acestu diariu nu va fi sasescu, ci mai vertosu nem-

tiescu in sensulu strinsu alu cuventulu, pentruca precumu se vede, germanii din Ungari'a, Transilvania, Croati'a s'au decisu astadi, dóra cá nici odata mai inainte, a-si apar'a cu orce pretiu individualitatea și drepturile loru nationali facia cu incercarile de maghiarizare. Redactorulu este Dr. Carolu Wolf, carele pana acilea fusese unulu dintre colaboratorii cei mai de frunte la „Neue freie Presse“, éra colaboratorii lui suntu, pe cátu amu aflatu dupa informatiuni private, mai multi barbati, mai alesu sibieni, ómeni, cu mare auctoritate la poporulu loru. Éca asia intielegu sasii și preste totu germanii, „fratietatea“ cu domnia situatiunei. Ei numescu dilele acestea fatali, in care amu ajunsu, „tempu agítatu de furtune (sturmbe- wegte Zeit), precumu si este elu in adeveru; pentru orce omu, ale carui simtiuri nu suntu tempite și amortite. In diariulu acést'a histori'a tierii inca va jocá rola mare. Vedi-ca sasii au studiatu histori'a in tóte impregiurarile și tempurele, éra burges'a loru cítesce, cá ori-care alta burgesia din Europ'a *). —

— In acestu tienutu a ninsu și mai ninge; érna ar' fi; déra morburile periculóse totu nu se curma prin schimbarea temperaturii. Multime de ómeni moru de versatulu celu mare și de anghina (Diphtheritis). Populatiunea se simte și din alte cause fórté ingrijata și amerintiata in existenti'a sa fisica și spirituale.

Honestatea in politica.

Unulu din diariile partitei dela potere, cam oficiosu a inceputu sub acestu titlu se faca propaganda pentru nesce theorii și invetiaturi, de ale caroru consecentie periculóse, veninóse, omorítórie, trebue se se cutremure ori-ce omu nascutu cu figura omenésca și crescutu in scóla virtutei, a moralitatii și a humanitatii, éra nu in codrii, intre ferele selbatece rapitórie. Acelu diariu politicu se numescu „Kelet“ (Orientele) și esse in Clusiu in tóte dilele, acumu in alu patrutea anu, firesce subventionatu. Redactoru este Bela Szász, cu cativa colaboratori.

In nr. 292 din 22 Decembre alu numitului diariu aflamu urmatóriele doctrine, asupra carora tragemu cu totu-adensulu cea mai apriga luare amente a toturoru romaniloru necorrupti și inca ne atinsi de cangren'a scárbosului servilismu, omoritoriu de suflete și de popóra:

Pentru statu este crima numai aceea ce-i submína existenti'a lui. Statulu facia cu alte staturi se afla in relatiunea, in care se afla ómenii in statulu naturei (adeca in stare de selbatacía). Statulu este obligatu a observa numai legile naturei. Faptele unui statulu nu potú fi judecate dupa legile civili. Depende numai dela spiritulu tempului și dela opiniunea publica, cumu se se folosésca barbati de statulu (adeca regimulu, domnitoriulu, ministrii, corpuri legislative) de dreptulu naturei. De aceea elu nu are se cunóscá alta regula, altu criteriu pentru ceea ce este bunu séu reu, honestu, séu infamu, spurcatu (beestelenség, nemt. Schánd-

*) De ex. „Kronst. Zeitung“ are aci in Brasiovu preste 200 de abonati; preste acésta se cítescu și alte diariu nemtiesci, anume dela Sibiiu și Vien'a, in mai multe sute de exemplarie. —

lichkeit, Ehrlosigkeit, lat. infamia, turpitud), decatu numai interessulu statului.

Acestea doctrine le adoptă „Kelet“ din scriptele cunoscutului filosofu jidovu, anume Spinoza *).

„Kelet“ inse merge mai departe si dice:

„Drepturile unui stat si drepturile omenesi sunt si se opuse. Pentru orice stat, dreptu si honestu este numai aceea, ce tiene elu de dreptu si honestu. si acésta inca numai pana candu ei place lui asia. In orice stat, justitia (jogosság, nemt. Gerechtigkeit) este numai aceea ce voliesce partit'a cea mai tare, cá se fia justitia.

Acestea doctrine le scóte si le adópta „Kelet“ dela filosofulu grecu si paganu Platone, (nasc. in a. 429 inainte de Isusu Christosu); de aci incolo le si mai ilustra cu nesce fapte totu paganesci ale lui Aristide si Themistocle, si se provóca la numeroase exemple din historia, dupa care tractatele de pace si confederatiunile inchiaiate pe vecia, au fostu tiente numai pana candu a placutu la partea cea mai tare. A minti, a -si retrage parol'a data, si a calca chiaru juramentele puse, au fostu considerate totu-deauna cá fapte politice legitime, cerute de interessulu statului. (Lectiune pentru creduli R.) Cu acésta politica (a minciunei a perfidiei, a perjuriului, a infamiei) isi castigara si in timpurile nóstre barbati, cá Metternich si cá Talleyrand, renumele de mare. Secretulu politice lor a fostu, cá se-si ajunga scopulu prin minciuni infame, séu cumu se exprima „K.“ pe cali strimbe. In politica rezultatulu absolve de crima si o apróba, ii dá dreptu, mai vertosu déca folosulu ce aduce statulu minciun'a si perjuriulu, este mai mare decatu suntu stricatiunile aduse particularilor.

Aceste sunt doctrinele diariului Kelet, tóte cunoscute fórté bene de airea; nou in ele este numai atata, ca acumu, astadi, facia cu starea cea desperata in care ajunse tier'a, facia cu strimtoarea extraordinaria, la care deveni hegemon'a intemeliata la a. 1867, unu diariu officiosu cutédia a esí cu ele in faci'a lumii si a le recomanda lectoriloru sei. Intru adeveru, mare trebuie se fia desperatiunea, care impinse pe unu organu alu majoritatiei la mesuri extreme, precumu suntu aceste. Se vede, ca acei ómeni au pusu totulu pe una singura carte: Va-banque si nimicu mai pucinu. Suntu dieci de ani, de candu aceste doctrine mai condannabili si decatu cele machiavellice, si decatu cele bizantine, se discuta, se comenta si apróba mai alesu in Pestea, in Clusiu, Aiudu, Tergulu-Muresiului; déra pana acumu dascalii si adeptii lor totu se pareu, ca mai au ceva rusine de lume, si nu plesnea in facia moral'a publica si christianismulu cu atata inipientia, ca-ci doctrinele acestea facea numai program'a lor de casa, despre care se vorbea si consultá numai cá in familia, in confidentia fratiésca, buna óra cá intr'unu consiliu bellicu secretu, séu cá lupii inainte de a se rapedi asupra turmei.

Déra desperatiunea mai totu-deauna este órba in faptele sale. Adeca partit'a reprezentata prin „Kelet“ voliesce cá statulu ungurescu se fia reconstruitu pe temelii jidovesci si paganesci. Adeca acea partit'a nu mai tiene nimicu la moral'a evangelica, nimicu la postulatu ratiunei practice, nici la conscientia publica, nici la honóre si pudóre, ci ea adópta religiunea dieiloru din Egiptu si din Olimpu, carii mintia si insielá, isi petrecea in des-frenarile cele mai scárnave, tiessea la intrige, se

*) Baruch Spinoza, nasc. in Amsterdam in 24 Nov. 1632, mortu in 21 Febr. 1677 sub anathema cea mare a rabiniloru. Sp. fu-ese de profesiune opticu, pe langa aceea placandu'i fórté multu singuratatea, s'a cufundatu tóta viéti'a sa in meditatiuni si speculatiuni religiósé si filosofice, pana ce au ajunsu la negarea ori carei religiuni positive, in loculu careia adoptá Pantheismulu. Este adeveratu, ca elu a scrisu: Fiacine are atata dreptu, pre catu ii ajungu poterile. A fostu inse criticatu aspru si cu temeliuri grele. —

batea intre sene, sacrificá popóra intregi poftei loru de vindicta. Asiá e, ei credu, ca suntu dóue morale, un'a pentru stat, si alt'a pentru ómeni, un'a pentru Israilu, si alt'a pentru tóte celelalte popóra ale pamentului. Si fienduca ei pe natiunea loru o au identificatu cu statulu ungurescu, una este moral'a si legile la care se supunu ei, si cu totulu altele acele, la care voliescu ei se supuna pe celelalte popóra si natiuni locuitorie pe pamentulu Daciei si alu Pannoniei. Éra fiendu-ca loru le a successu a se formá intr'unu felu de majoritate artificiósa, declara acuma pe facia, ca honestatea, moral'a, justiti'a nu póte se aiba altu intielesu, decatu pe acela, pe care voliescu ei se-lu dè, si pre catu tempu le va placé loru; din contra, candu voru afla densii cu cale, atunci voru dá moralei si justitiei alta definitiune si alta aplicare practica. Asia déra s'a proclamatu dreptulu celui mai tare, dreptulu pumnului, ajutatu de dreptulu minciunei si alu insielatiunei? Asia déra stamu pe aceea: linia cu ferele codrilor? Acuma déra scimu, cumu se intielege pe la noi lupt'a pentru existenta. —

Supunemu aceste theorii la judecat'a tuturoru legistiloru, filosofiloru si tuturoru ómeniloru de honóre din tóta lumea christiana.

Ne va interpella cineva, ca ce ne mai sbuciumam atata din caus'a unoru theorii seci a le unu diariu ungurescu, tocma si candu acela este officiosu. Asia? Déra óre, candu s'ar' apucá vreunu diariu romanescu de propagarea unoru theorii de natur'a si tendenti'a acestor'a? Temnitiele cele mai intunecóse ar' fi partea redactoriloru si editoriloru lui. Preste acésta, noi inca nu suntemu numai de eri. Treidieci si optu de ani, de candu ne aflamu aruncati de nu sciu ce destinu, in valurile acestei politice, in care amu vediatu applicanduse, candu pe facia, candu mai desu pe ascunsu, aceleasi theorii infernali, mai vertosu asupra natiunei nóstre. Pre catu tempu acésta natiune inca nu ajunsese la deplina conscientia de sene, aplicarea theoriloru paganesci totu mai mergea *). Treidieci de mii asia numiti cetatieni ai Athenei si cateva mii de soldati brutali din Sparta, dispunea de sórtea si viéti'a sutelor de mii de heloti condannati la sierbitute perpetua.

Crede óre „Kelet“ si partit'a sa, ca acésta infamia se mai póte continuá, ca acelea crime se mai potu comitte in numele statului? Noi credemu cu totulu altu-ceva. Acesti nebuni compromittu orce sisthema constitutionale, dau dreptu tiarului Nicolae, carele disese odinióra catra marquisulu Custine, ca decatu se suferé constitutione in imperiulu seu, este decisu a se bate tóta viéti'a, pana la celu din urma casacu si cea din urma rubla, de ar' sci macaru, ca se va retrage pana in fundulu Siberiei, ca-ci form'a regimulu constitutionale nu este decatu minciuna, perfidia, charlataneria. Asia déra partit'a cea cu theorii paganesci jóca pe manile absolutismulu, de care este imposibile cá se scape, precumu nu a scapatu nici unu poporu condusu de theorii si de maxime paganesci; éra déca totusi ar' scapa de absolutisti, va cadé in ghiarale satanice ale petrolistiloru, carii voru resari chiaru din sinulu loru. Pana atunci inca, va fi unu gagautiu miserabile totu acela, care va mai dá celu mai pucinu crediementu acelor ómeni, carii au perdutu orce pudóre si celu din urma simtiu de honóre, acestoru politici, carii au ajunsu, cá si persónele publice, cá se-ti spuna verde in facia, ca dieu ei voru minti, voru jurá strimbu, voru calcá juramente, ori candu voru crede, ca cu aceste crime -si voru ajunge scopulu.

Clusiu 20/12 1873.

Ceva despre ultim'a congregatiune comitatense in Clusiu.

Cá se scie on. publicu si on. nostri alegatori, ca ce facemu si, ca óre implinim-ne séu ba noi

*) Vedi Aprobatele et Compilatele si tóta histori'a nóstra cea tragica.

membrii romani ai comitetului municipale datorintiele nóstre cá atari, mi iau volia a referá in scurtu baremu despre acele momente ale siedintieloru prosime ale comitetului din comitatulu Clusiuului, cari au avutu referentie mai speciali si la romani si la cari obiecte au vorbitu si membrii romani ai comitetului.

Observu inainte, ca (in urm'a unei motiuni facute prin d. secr. min. pensiunatu Lad. Vajda, inca in un'a dintre siedintiele premerse ale comitetului aici la noi membrii romani ai comitetului totu-deaun'a capeta in limb'a romana invitatiunea spre a se infaciosá la congregatiuni, in care scriória suntu pre scurtu insemnate spre orientare previa tóte obiectele desbatende; apoi pentru si mai bun'a orientare, avemu datina de a ne aduná in presér'a siedintieloru comitatense in casele cunoscutulu nostru protop. Gav. Popu, unde unulu dintre membrii comisiunei permanente a comitetului municipale insira si mai detaliatu obiectele pertractande. — Asia s'a intemplat si cu acésta ocaziune; adunanduse mai multi membrii romani ai comitetului in presér'a siedintieloru, d. Lad. Vajda a insiratu tóte cauzele mai momentóse pertractande, si apoi membrii cei de facia consultandu-se despre acele cestiuini la olalta amicalminte, au statoritu, ca in congregatiunea comitatense, cari romani la care obiecte se peroredia si camu in ce felu de sensu?

Pertractarile congregatiunali durara trei dile, din 3—5 Decembre. In sied. I, primul obiectu pusu la ordine prin comitele supr. Colomanu com. Esterházy fú tramitarea unei adrese de fericitare domnitorului la jubileulu de 25 de ani ai imperatierei, adress'a fiindu si preparata prin comisiunea comitatense. Cerendu cuventulu profes. Dr. Silasi dechiara, ca romanii, cari virtutea aderintiei catra August'a casa domnitoria o eredita dela mosi, stramosi, se alatura din tóta anim'a la adress'a proiectata; 25 ani formédia unu restempu considerabile in viati'a unui individ, cá si a unei natiuni; ambele natiuni, magh. si rom. indurara in memoratulu restempu varie adversitati; cea in dorintiele sale satisfacuta acumu se bucura, ést'a inse — de si cu profunda multiamita recunósce tóte bunatatile primite din grati'a M. Sale cá si a augustiloru sei predecesori din cas'a habsburg-lotaringica — inca mai are multe de asteptatu pana a-si vedé implenite dorintiele sale nationali pré ecuitabili; romanii dorescu dereptu-acea, cá ceriulu se custe viati'a M. Sale si pana la alu doilea jubileu, pre care inse natiunea rom. se-lu póta serbá cá deplinu satisfacuta in justele sale postulate, de atate ori promise din naltimea tronului. Vorbitorulu cere a se exprime ast'a in adresa, au macaru a se luá la protocolu. Ci majoritatea maghiara votá adress'a pregatita, si asa motiunea romana cadíu.

Altu obiectu de ponderositate li se parú romaniloru postulatu ministeriului, ca a) din caus'a responsabilitatei pentru urmarile cutaroru decisiuni comitatense, membrii participanti la congregatiune totudeaun'a se se inscria in fruntea protocolulu; b) opiniunea si votulu minoritatei se nu se alature la protocolu. Romaniloru placea primul, displacea alu doile postulate; maghiariloru chiaru din contra. Deci se scolá barbatulu nostru Lad. Vajda (sprigionitu de G. Silasi si de protopopii G. Popu si V. Rosiescu) si partinesce primul punctu ala rescriptulu; ca-ce desi legea nu ne aréta necaiuri o dispusetiune speciale despre inscrierea numeloru membriloru de facia in protocolu, necesitatea inscrierei inse e evidente, dupa ce legea face responsabili pre medularii comitetului pentru tóte decisiunile, care responsabilitate cade numai pre cei de facia la luarea cutarei decisiuni, si inca numai pre cei ce votara pro; altu folosu resultatoriu din ast'a inscriere ar' fi, ca s'ar' sci, cari membrii -si implinescu ori -si negrígescu patrioticulu oblegamentu de medulari ai comitatului. Alu doile punctu privese chiaru motiunea vorbitorului facuta in congregatiunea precedinte cu respectu la stergerea virilismulu, despre care crede, ca numai susternerea ei separata („küllön“) nu o aprobá ministeriulu, éra nu si acea, ca votulu si opiniunea minoritatiiloru se se alature la protocolu séu se se induca cu motivele loru intr'inusulu; ca-ce chiaru ministrulu intonédia in rescriptu, ca protocolulu trebuie se fia oclinda fidele a desbateriloru, si spre a posibilá controlarea protocolulu dispune, cá acest'a in restempu de celu multu 30 dile se si sustérna; déca votulu minoritatei nu s'ar' atinge in protocolu séu s'ar' atinge numai cu dóue trei cuvente, si nu s'ar' induce catu mai deplenu motivatu, ast'a ar' fi unu

lucru foarte periculosu, ca-ce guvernulu in atare casu despre dorintiele maioritatiei poporului din foarte multe municipiuri ar' poté avé scire mai numai din reporte diuaristice, in estrasu facute din diuariele natiunali si adese-ori cu voia ori fara voia intortocate; deci guvernulu nu s'ar' scí orientá in privintia multoru postulate adese pré juste, alesu dupa ce prin virilismu maioritatea comiteteloru de multe ori represinta numai minoritatea poporatiunei cutarui comitatu, éra minoritatea comitetului represinta tocma maioritatea precumupanitória a locuitoriloru aceluasiu municipiu. — Congregatiunea municipala e mai numai unica calea legale, pre care dorintiele minoritatiloru, ce adesu represinta maioritate de poporu, potu ajunge la audulu regimului; chiaru si la tribunale, votulu minoritatiei se alatura impreuna cu motivele lui la protocolu etc. etc. — Maghiarii dupa ce reflectara la aceste prin protonot. Gyarmaty, consil. Kabós s. a., pre urma de si nu cu taria argumenteloru, déra cu multimea voturiloru respinsera dorintia rom. in ambele puncte.

De memoratu e inca din siedinti'a I adresa congregatiunei votata lui Fr. Deák si dietei pentru cuventarea lui Deák tienuta in 28 Iunie a. c. in affaceri besericesci, carei romanii nu contradisera.

In siedinti'a a II venindu pre tapetu affaceri mai multu locali, precumu repartitiunea lucruriloru la drumuri s. c. l., d. protopopu I. Hosszu (care zelosu barbatu, cu tote cá locuinti'a — i Milasiulu — mare jace asia departe de aici, si acum cá totu-déun'a se infacisá la congregatiune), acumu si d. protopopu V. Rosiescu din Clusiu, cá cunoscutoriu de aceste referintie ale comitatului, avura ocaziune de a-si desvoltá artea oratorica si a esoperá cate ceva in favórea unoru comunitati.

Siedinti'a a III, cea mai vivace din tote se tienú in 5 Decembre demaneti'a, in care mai antaiu se intregi comisiunea permanente, din partea romaniloru in urm'a propunerii si staruirei bravului protopopu I. Hosszu din Milasiu, alegandu-se intr'ins'a d. professoru Dr. Silasi. Desclinitu trei obiecte din cele puse la ordinea dilei atingu mai aprópe si pre romani; anume: represintatiunea municipiului Cetatei-de-pietra catra ministeriu, cá legea abrogatória de opritiunea usurarei se se ié la revisiune, mai restringundu-se incatva libertatea camatariei, si cá midiolocu spre acést'a guvernulu se introduce prin tienuturile tieriei bance poporali de impromute. Adou'a remustrarea Neoplantanelor contr'a comisariului reg. Majtény, care tramisu in affaceri eclesiastice, se mestecá si in cele politice, arrestandu pre catva tempu pre serbulu Pavlovic. In fine represintarea Sedisioreniloru catra dieta, cá usulu limbelor natiunali prin municipia se nu se restringa inca si mai multu, din contra legea de natiunalitati se se ié la una revisiune mai favorabile natiuniloru nemaghiare. Tóte aceste municipalitati ceru cá rogamentulu loru la dieta si guvernulu se-lu partinesca si comitatulu nostru.

Dr. Silasi capetandu cuventulu, partinesce dorintia Chioraniloru; o partinesce, pentru cá ea intentiunedia a pune ore cari stavile despoiatiei totali a poporului prin usurari fóra coscientia si fóra Dumnedieu; legea abrogatoria de opritiunea camatariei e una din legile „liberali“ aduse de dietele ultime in ruptulu capului, pentru cá se aparému a stá intr'o linia cu alte state mai inaintate; dera liberalitatea inca nu e criteriulu unicu alu bunatatiei unei legi, si deca ast'a nu corespunde cerintieloru si cercustáriloru societatei, pentru care se aduce, póte totu fi liberale. Asia si legea cestiunata nu fú cu privire la gradulu culturalu alu poporului nostru facia cu usurarii venetici din stráinetate, cari chiaru in urmarea acesteia aducundu cu sene mai multa rafinaria, liusioru insiéla si tundu pre bietulu omu din poporu pana cate cu 520% (un'a pitula dupa florinu pre septemana). Poporulu estu-modu ajungundu la sapa de lemn, seracesce si statulu, ce nu se suplenése prin inavutirea camatariloru, cari raru seau neci odata nu-si fasiunea adeveratele venite, spre a solvi contributiunea cuvenientiósá. Se nu ni-se dica: instruiti poporulu; ca-ci cea ce in patri'a nóstra fú neglesu in sute de ani, nu se pote repará cá prin unu saltu mortale in 5—10 ani. Si de ni se va obiectá, cá cine sílesce pre poporu se mérga la usurari? Respundiu: ce nu e in stare se faca bietulu tieranu, candu prin esecutarii de dare si vede amenitiata vac'a de lapte, cu care si-nutresce pruncutii, boulu din plugu, cu care se sustiene! — Vorbitorulu fú partinitu din partea d-lui protopopu G. Popu, care combatú usur'a din punctu-de-vedere crestinescu-religiunariu, a d-lui V. Rosiescu si desclinitu din partea d-lui L. Vajda, care intempiná si resfranse parerile

contrarie ale d-loru protonot. Gyarmaty, Moize Berde si alti magiari, cei ce reflectasera, cá poporulu ar' trebui instruitu, éra nu usur'a a se restringe, si cá ar' fi lucru periculosu a se strámutá asia de desu si iute legile, tienendu numai de joi pana mai apoi. Legea cestiunata, dice oratoriulu Vajda, si-a gresitu tient'a, care in locu de a ridicá creditulu si prin ast'a a ajutá pre tieranu si pre industriariulu micu la impromute eftine, midioloci ruinaarea acestora, dandu-i pre man'a usurariloru, ce ieau usure strigatorie la ceriu cate de 200% si mai multu. Cei cincí ani decursi dela facerea articulu XXXI din 1868, cu esemple infiorátorie ne aréta, catu de funesta e acea lege pentru poporu si cata ratiune avuse legislatiunea vechia de a restringe pravitatea usuraria; respecte umanitarie cá-si natiunalu-economice poftescu imperiosu, cá séu usur'a se se restringa, seau statulu se faca prin tienuturile mai mesere si cu mai pucine isvora de castigu bance poporali, de unde poporulu se pota capetá impromutu cu camata moderata; bance statulu in starea sa finantiale de adi abia va poté infientiá, déra modificarea legii cestiunate se pote face fara sacrificia pecuniarie; dereptuce comitetulu nostru se nu remania mai inderetru intru apararea intereseloru bietului poporu decatu comitatulu Turdei, municipale Hajducesci si alu Chichindei s.c.l. cari asidere spregionira represintatiunea Chioraniloru etc. — Se face votisare, si transcriptulu chioranu se puse cu onóre la acte.

(Va urmá).

Naseudu Decembre 1873.

Cá argumentu, cumca nu sum singuru neindestulitu cu cele comunicate in coresp. precedente vei vedé din una scurta descriere a sinodului tractuale din vicariatulu Rocnei, tienutu in 16 I. c., si mai pre largu din protocolulu acelu sinodu, ce pentru insemnatarea obiecteloru credu a-lu poté tramine intregu pentru publicare.

Dupa deschiderea si alegerea notariloru sinodului, presid. Gregoriu Moisilu comunica, cumca in lun'a trecuta a participatu la consistoriulu plenariu din Gherl'a, precum si despre decisiunile facute cu aceea ocaziune, intre cari obiecte mai momentósá a fostu decisiunea despre mutarea scaunului episcopescu la Bai'a mare si despre organizarea stolei. Din invitatiunea adressata d. vicariu amu vediutu, ca nu-i s'a spusu nimicu despre obiectele pertractande, cí numai simpliciter, ca voru fi obiecte interesante si importante.

Acést'a descoperire a datu motivu la una discussiune aprópe la 2 óre, care a fostu foarte infocata. Sinodulu si-a esprimatú cea mai profunda indignatiune facia cu portarea consistoriului plenariu, care a decisu despre obiecte, ce atingu mai de aprópe intregu poporulu romanu din acést'a diecesa.

Discussiunea se terminá prin una propunere a d. prof. gimnasiale I. Marcianu, sunatória: cá se se faca din partea sinodului 3 representatiuni pentru nimicirea aceloru concluse ale consist. plenariu si aume 1, la metropolitulu gr. cath. din Blasiu, 2 la ministeriu si a 3-a la nuntiulu papale din Vienna. Acést'a propunere argumentata prin d. propunetariu cu argumente sanetóse si neresturnavere se primí cu unanimitate.

Dintre celelalte obiecte de mai pucina importantia mai amintescu: alegerea unei comisiuni de 5 pentru elaborarea unui statutu organicu atatu cu privire la comune catu si la intregu tractulu; despre care la tempulu seu. Acestu statutu are a fi terminatu pana la proximulu sinodu ce se va tiené pre serbatorile pasciloru.

Altcum consultarile au decursu in modu multumitoriu. Un'a numai mi-asíu permite a recomandá d. vicariu. Ar' fi foarte bene, candu cu astufeliu de ocaziuni inca innainte ar' consultá si primí si consiliurile altoru inteligenti, fia aceia teneri, fia betrani. Si acést'a chiaru in interessulu d-sale, ca-ci atunci va fi crutiatu de unele neplaceri, ce póte se le aiba cu ocaziunea sínódeloru.

Pre aci a ninsu pana la una urma inalime.

Printre poporu se simtiesce seracia mare, lip-s'a de bani este cu deosebire mare. Publiu.

Processulu maresialului Bazaine.

(Finea.)

E essentialu a insemná cá, dupa ordinii dati prin generalii comandanti ai artileriei, predarea drapeluriloru trebuieá se se faca chiaru in diu'a de 27, precandu maresialulu a amanatu prin ultimulu seu ordinu acést'a predare pe diu'a urmatória 28. Pentruce ast'a amanare? Déca sinceramente s'aru fi intentiunatu arderea drapeluriloru, atunci nimicu nu éra mai urgente decatu a esecutá iute lucrulu, pentru cá generalulu Jarras plecase, spre a staveri definitivu textulu capitulatiunei, si érá foarte essentialu, déca putea asigura in tóta sinceritatea pe generalulu de Stiehle — candu aru fi sositu la clausula relativa la drapeluri — cá aceste fura deja nimicite.

Intrebatu asupr'a acestui punctu, maresialulu a respunsu; „cá supunendu subsemnatei sale ordinulu pentru comandantii de corpuri, colonelulu Nugues ar' fi observatu, cá va fi foarte greu a se face acést'a operatiune in nóptea dela 27 spre 28 Octombre, si asupr'a acestei observatiuni am disu apoi: — Pune p'alu 28lea dimineatia. Nu credeamu se fia atátá periculu in intardiarea acést'a, avendu in vedere instructiunile date generalulu Jarras.“

Colonelulu Nugues, caruia i s'a comunicatu declaratiunea maresialului, a respunsu: „Nu'mi aducu aminte se fi facutu observatiunea acést'a maresialului subu form'a unei objectiuni; este inse fórté posibilu si naturalu, cá intrebandu la care óra se se faca operatiunea, asiú fi esprimatú ide'a acést'a, preocupatu cumu eram de a asiguré essecutiunea meserei, pentru-care singuru-numai venisemu la maresialulu; mi se pare, cá densulu 'mia dictatu cam terminii scrisórei.... In momentulu acést'a, nu'mi érá necunoscuta intrevorbirea din sér'a premergatória d'intre generalii Jarras si de Stiehle, nu cunosceamu inse de locu importantia estei negociatiuni si punctulu la care ajunsese. In totu casulu, eram departe de a crede, cá capitulatiunea va fi subscrisa chiaru in sér'a aceea. Deasiu fi presupusu ast'a asiú fi fost celu d'antaiu, care nu numai cá nu'asiú fi propusu o amanare, dér' asiú fi staruitu cá se se faca lucrulu in graba.“

Generalulu Jarras a depusu despre instructiunile cari i s'au datu in privintia drapeluriloru urmátorele: „Maresialulu m'a insarcinatu de a spune (inimicului) cá este datina in armata francesa, cá dupa fia-care revolutiune se arda standartele si drapelurile, cari fura predate de catra guvernulu cadutu, si cá, conformu acestei datine, s'au si arsu drapeluri, fara a spune numerulu loru; cá elu (Bazaine) incunoscintieza pe principele Fridericu-Carolu despre acést'a, pentru cá mai tardiu se nu fia cumva acusatú de-a nu fi implintu angagiamentele sale.“

Generalulu Jarras adauge, cá la sosirea s'a in Frescati, vorbindu anume despre punctulu acést'a cu generalulu de Stiehle, acést'a parú a se mirá fórté si observá, cá i se spuse aci cevasi cu totul neobicinuitu: „Vediui fórté bine“, dice generalulu Jarras, — „ca acést'a pentru elu insemná, cá nu crede de locu ceeace iam spusu.“

„Candu in discussiunea protocolului sosiramu la cestiunea drapeluriloru, generalulu de Stiehle puse din nou intrebarea, si io am trebuitu sei repetu aceea ce 'mi spuse maresialulu. Atunci inca-odata densulu esprimá prin gesturile sale o dubietate fórté caracteristica.“

Generalulu Fay, care érá presinte la convorbire, preciséza in depunerea s'a punctulu acést'a inca si mai apriatu: „Póte fi, dise generalulu de Stiehle, inse amu convenitu asia, cá totu ce inca nu este arsu in ora acést'a, se fia alu nostru.“

Fia cumu va fi, conventiunea subscrisa de generalulu Jarras fú cu respectu la drapeluri compusa cumu urméza:

„Armele, cá si intregu materialulu armatei, constatoriu in drapeluri, vulturi s. a., se voru lasá in Metz séu in forturi, comisiuniloru militare instituite prin maresialulu Bazaine, cu scopu de a fi predate immediatu comissariloru prussiani.“

Proiectulu protocolului capitulatiunii, discutatu in 26 intre generalulu de Stiehle si generalulu Jarras, nu a slevatu nici o difficultate, afara de aceea, ce se referea la onoruile militare si la spadele oficeriloru. Drapelurile erau considerate, in proiectulu acést'a, cá unele ce facu parte din materialulu de resbelu, si trebuiau se se predé inimicului. Asia dér', in 27, discussiunea trebui se se marginéseca numai la dóua puncte litigante. Mare-

sialulu scia cu siguritate ca capitulatiunea se va subscria definitiv in aceiasi sera. Pentru ca amanatu der executiunea ordinului scrisu de colonelul Nugues pe diu'a urmatória (28)? Nu putem se ne esplicamu tote aceste reticentie in altu modu, decatu asia:

In virtutea ordinului directu adressatu comandantiloru de corpuri, drapelurile s'au caratu in arsenalu; anuntulu, ca ele voru fi acolo arse trebuia se faca se incete orice hesitatiune, de ale predá, si popri séu preveni, orice initiative de nimicire din partea trupelor. In virtutea ordinului generalului Coffinières, colonelulu de Girels trebuí se iéiu priimire drapelurile, si conformu prescrieriloru generalului Soleille, elu avea se le cuprinda in materialulu de inventarisatu.

Asia luá maresialulu tote precautiunile pentru ca drapelurile se se care in arsenalu, si pentru ca odata adunate in acestu etablissementu, se nu se nimicésca. Subu aceste conditiuni generalulu de Stiehle putea prea bine séu se admita assertiunea impartasita prin generalulu Jarras, séu se-o respinga. In casulu primu, putea se se proceda fara eclatu in tacere la nimicirea drapelurilor. In casulu alu doilea inse, dupace odata s'a subscriu capitulatiunea, totulu era preparatu pentru de a executá clausulele ei.

Déca maresialulu nu ar fi anuntiatu armatei, ca drapelurile voru fi arse, e afara de orice indoieála, ca corpurile aru fi procesu de sine iute la nimicirea loru. Acést'a de altmintrea se si incepuse si nu s'a popritu d-catu innaintea affirmatiunei maresialului. Maresialulu a luat pro forma iniciativ'a acestei nimiciri, inse executiunea ordinului din 27, fiindu amanata pe 28, elu nu mai era domnulu situatiunii, inamiculu facu finitu cestiunii, si catu de pucinu gloriósa a si fost o préda castigatu in asemeni conditiuni, solutiunea nu putea fi dubia: odata in man'a inimicului, nu se putea mai multu deosebi, déca aceste insemnuri s'au primitu din manile unui paditoriu de magazinu, séu ca s'au luat pe campulu bataliei. La Berlinu, totulu deveni trofea. Unu singuru drapelu a fost pretiulu luptei in dilele sangeróse ale Metzului, si acest'a fu unu drapelu prussianu, acel'a alu bataillonulu alu 2-lea alu regimentulu alu 16-lea de infanteria. Elu fu luat in 16 Augustu, prin unu oficeru din alu 57-lea regimentu, care facea parte din divisiunea Cissey.

Ce succesu se putea asteptá de altmintrea dela refugiuulu, pe care se sili generalulu Jarras alu face se se accepte de catra inamicu, innaintea carui'a maresialulu avea inca totu calitatea de comandante alu fortieloru imperiale? Cumu s'a pututu vorbi, subu impregiurarea acést'a, de unu schimbu alu guvernului, precandu maresialulu mai multu inca de-o luna cereá a tratá in numele imperatesei.

Cugetat'a maresialulu in adeveru a subtrage inimicului drapelurile?

Urmatoriulu pasagiu din depunerea generalului Jarras arunca o dubietate asupr'a punctului acestui'a:

„Maresialulu 'mi dise, ca scie ca s'au arsu unele stindarte si ca nu voiesce, ca principele Fredericu-Carolu se póta crede, ca densulu nu s'a tenu de angagiamente.“

Cari erau aceste angagiamente luate, dupace capitulatiunea inca nu era subscria? Aceste cuvinte paru a tradá o preocupatiune a maresialului Bazaine multu diferita de cea espressa. Pentru densulu nu mai era vorba de scaparea drapelurilor, elu trebuia se se escuze la principele, ca nu a pututu se conserve tote stindartele.

(Finea va urmá.)

Nóua musicalla. La editur'a d-lur **Taborszky si Parsch** in Bud'a-Pest'a au esita de suptu tipariu inca si urmatóriele piese pentru pianu: Neger Marsch, von Wilhelm v. Asboth, 60 kr. Brólops Marsch und I. Bróll ops gárden v. H. Söderssohn 60 kr. Népszertü in dulók de Tisza Aladár 1-ma bros. 80 kr. Minnie Davies-Quadrille v. O. Müller 60 kr. „Sajó Kutyám“ Csárdás de Tisza Aladár 60 kr. Für die

kleinen Polka française von Philip Tahrbach junior 50 kr. Goldene Melodien Krone, colectiune de opere de versuri placute si cantece populare de F. Bayer 1 bros. 80 cr. Here tyú, tyú, tyú! Csárdás de Tisza Aladár 60 kr. Federleicht Polka française de Phylip Fahrbach jun. 50 kr. Herbstblätter Walzer v. Philip Fahrbach jun. 80 kr. Grande Mazurka Brillante par Edouard Moravetz 50 kr. Srändchen v. Schubert Trauseriptionn S. Smith 60 kr. **Soldatensitte Polka française** v. Philip Fahrbah 50 kr.

Tote aceste suntu frumóse si ajustate bine, in catu potu multumí si pe musicalii cei fini. —

Mai nou. Cu nr. 1052 din 31 Decemb. Magistratulu Brasiovului a ordinaru inchiderea scóleloru din caus'a epidemieí celei mari de versatu. Pana la alta ordinatiune scólele tote remanu inchise.

Unu concipientu de advocatura, care pre langa limb'a romana se cunósca perfectu celu pucinu inca un'a din cele-lalte limbi ale pa-

triei, se primesce numai decatu in cancellari'a subscrisului pre langa conditiunile cele mai favorabili. Brasiovu in 30 Decembre 1870.

Nic. Densusianu,
advocatu.

2—3

Cursurile

la bursa in 2 Ianuariu 1874 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 44	cr. v. a
Napoleoni	—	—	8 „ 98 ¹ / ₂	„
Augsburg	—	—	108 „ 75	„
Londonu	—	—	112 „ 90	„
Imprumutulu nationalu	—	—	104 „ —	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	69	45	„	„
Obligatiunile rurale ungare	74	75	„	„
„ „ temesiane	74	—	„	„
„ „ transilvane	73	50	„	„
„ „ croato-slav.	75	—	„	„
Actiunile bancei	—	—	238 „	„
„ creditului	—	—	11240 „	„

Din caus'a serbatoriloru nr. v. va esi numai Sambeta.

Comande date cu mesur'a, precumu si reparaturele se voru efeptuá cu tota promteti'a nu numai in locu, ci si pentru ori care tenutu mai departe.

Stabilimentulu celu nou de incaltiaminte, (pantofara) etc.

alu lui

Joane Sabadeanu,

deocamdata in strat'a Scheiloru din susu de casin'a romana Nr. 142 in Brasiovu.

Avendu de factoru pe **Gregoriu Farkas**, se recomanda onor. publicu cu provisionulu seu arangeatu in modu corespundiatoriu. **Incaltiaminte solide pentru cavaleri, dame si baiati de ori-ce etate se afla dela calitatea simpla pana la cea mai superióra dupa faconulu celu mai nou si cu pretiuri forte moderate.**

Isvórele, din carii se trage marf'a gat'a suntu **cele mai solide**, dovada, ca acelea au obtienutu dela espositiunea universala din Vien'a (1873) chiaru si **medalie pentru merite**: ad. Marburg a. D., Vien'a, Lipsca etc.

Dera si dupa mesura — se voru executá promptu si pe langa supraveghiarea unui specialistu destoinicu ori-ce incaltiaminte dorita — ba chiaru **si acele**, cari pana acumu nu se potura produce de locu aici, d. e. pentru Cavaleri si Dame ghiete **englesesci**, cu talpile cusute negru, galbinu, duplu séu simplu etc.

Papuci de **sufitu la munte** pentru cavaleri si dame, Polonese (Ghiete) de dame supra-fine cu tocuri franciosesci (Luigué) séu si duple etc.

Pretiurile aprocsimative:

1	parechia Ghiete fine de barbati	dela fl. 5	in susu
1	„ Cisme cu tureci fini	„ fl. 8	„
1	„ Ghiete fine de dame	„ fl. 3 ¹ / ₂	„
1	„ „ „ copii	„ fl. 3 ¹ / ₂	„
1	„ cu tureci fini la copii	„ fl. 4 ¹ / ₂	„
1	„ fine pentru copile	„ fl. 3 ¹ / ₂	„
1	„ „ „ baieti	„ fl. 1 ¹ / ₂	„

Incaltiaminte de pisle (asia numita materia de filtiu) cu talpa de pele séu pisla se afla in tota calitatea, intre carii stife cu tureci de pisla pentru voiagiuri si sezonuri, talpa de filtiu si de paie numite a se asiediá inainturu Ghieteloru servescu de a conserva pitioarele intr'o stare calda si svéntata in continuu, ferindu ori-ce recéla.

A se observa cu deosebire.

Pentru domni ingeneri, forestari si vénétori etc., si deosebitu cari suntu necesitati a ambra pe timpuri umede si reci, potu recomanda pelea asia numita rusésca de juftu (teletinu) adeveratu, carea pana acumu inca nu este concurata de catra nici unu altu soi de pele ordinaria, pelea acést'a rusésca o tragu directe dela Santu-Petruburgu; se obiceiuesce cu succesu pentru stife cu tureci lungi si de cei de rondu, pentru Ghiete etc. etc.

Comandele onor. p. t. comitenti se voru efeptuá in tote partile din afara cu promptetia pe langa reluarea pretiului (Nachnahme) séu pe langa cassa in risiculu si costulu Domnia-loru. **Ce nu va conveni, se va lua dreptu schimbu inapoi** —

Cumparatori cu redicat'a (toptanulu) si familii numeróse, cari voru deveni musterii mei, primescu pelanga pretiuri forte moderate si unu rabatu corespundiatoriu.

Desemnulu dela vale servescu spre a lua mesur'a cu usiurintia; astufeliu se ieu acele cinci linii de mesura pe o sfasiutia de chartia numerisandule cu cifr'a curente; 1, 2, 3, 4, 5 dupa tramiterea unei asemenea mesuri acurate este de totu usioru a primi incaltiaminte nimerita si potrivita dupa cerinti'a comitentului; numai catu trebuie insemnatu pe sfasióra, déca e petiorulu grasu ori ba.

Nr. 1 coprinde lungimea dupa desemnu, luata dela midiuloculu calcaiului pana la degetulu celu mare alu petiorului golu pe din intru.

Nr. 2 diametrulu séu grosimea petiorului preste osulu degetului celui mare.

Nr. 3 diametrulu séu grosimea la mediuloculu petiorului (Riess).

Nr. 4 diametrulu séu grosimea petiorului dela calcaiu pana la inchiatur'a caputei.

Nr. 5 diametrulu pulpei pentru cisme (ciobóte) cu tureci.

La mine se mai afla si una alfia universala (cu cate 50 cr. si cu cate 1 fl. cuth'a) pentru tamaduirea perfecta a ochiloru de gaina (batatura) si degeraturi de petióre, precumu si in contra scrofulelor si altoru rane vechi si nóue.

